

178/1 VASSDRAG TIL VESTPOLLEN/INNERFJORDEN

FYLKE: Nordland

Kommune: Lødingen og Sortland

Nedbørfelt: 71 km²

Toppunkt: 1262 m o.h.

Utløbspunkt: 0 m o.h.

Marin grense: ca 45 m o.h.

Kraftpotensial: 9 GWh

SP-kategori: III

Økonomiklasse: 6

Naturgeogr. region: 42c, e

Objektet ligger på vestsiden av Hinnøya og omfatter to vassdrag med utløp innerst i Øksfjorden.

Området har et maritimt klima. Høyereliggende deler mottar i størrelsesorden 2500 mm nedbør på årsbasis og tilhører et av de mest nedbørrike områdene i Lofoten og Vesterålen. Nedre deler mottar noe mindre nedbør.

Øksfjorden i sør og Gullesfjorden i nord deler Hinnøya i to omtrent like store deler. Terrenget bærer preg av botnformer og til dels svært steile fjellsider, ofte som stup.

Høyeste punkt ligger i fjellmassivet Møysalen i nordvest. Dette er også høyeste topp i Lofoten og Vesterålen. Øvre og Nedre Møysalvatnet er to vann som ligger i tilknytning til fjellmassivet, henholdsvis 646 og 178 m o.h. Fra det øvre vannet som ligger nordvest i feltet renner elva i en bue rundt Møysalen via Nedre Møysalvatnet og ut i Vestpollaldalen. Mellom de to vannene renner elva gjennom flere mindre vann og over et flatt parti har den et forgrenet løp. Vestpollrelva følger Vestpollaldalen mot sørøst til utløp i Vestpollen. Elva mottar flere mindre bekker som drenerer deler av Møysalen samt mindre fjellvann i nordvest. Feltet har en betydelig bredekning som er konsentrert til områdene rundt Møysalen.

Tungt forvitrelige bergarter dominerer berggrunnen. Det har vært drevet gruvedrift på jern og mangan i området. Fjellområdene er stort sett uten løsmasser, bortsett fra noe morene i enkelte botner. Dalsidene er derimot dominert av skredmateriale. Vestpollrelvas nedre deler har forholdsvis mektige moreneavsetninger.

Det finnes ingen inngrep innen objektet.

Naturfaglige verdier

Objektet har i naturfaglig sammenheng stor verdi både i type- og referansesammenheng. Et eventuelt vern vil sikre et høyereliggende, næringsfattig område med innslag av breer i Lofoten-Vesterålenområdet. Den lange Innerfjorden er også fri for inngrep. Det er tidligere ikke vernet vassdrag i området. Området er uten tekniske inngrep. I NOU 1986:13 foreslår Statens Naturvernråd området som nasjonalpark.

Geofag

Bergartene i området tilhører et større magmatisk bergartsmassiv, Raftsundmangeritten. Alpine former preger landskapet, formet ved lokale botnbreer. Endemorener avsatt av botnbreer finnes flere steder. Ved Vestpollen er det et interessant endemorenekompleks. I de lavere deler er det utviklet flere interessante fluviale former. Systemet er nær stabilt, selv om vassdraget mottar materiale fra breerosjon, massebevegelse, skred og ravinerings. I Vestpollen er et delta under utvikling. Vestpollrelva demonstrerer klart sammenhengen mellom prosess og form og er nær fritt for tekniske inngrep. Området har både type- og referanseverdi.

*Stor verneverdi ****

Botanikk

Vestpollidalen har store, vidstrakte myrer med fattig preg og noe bjørkeskog. På fastmark avløses disse av blåbær- og lyngrik bjørkeskog. I den sivevannspåvirkete lia opp mot nedre Møysalvatnet blir skogen rikere. Skråningene rundt vannet er delvis frodige. Høgstaudebjørkeskog er her vanlig, og over skoggrensen finnes fjellenger og rike snøleier. Til dels næringskrevende fjellplanter er registrert i områdene omkring Blokkskaret. For øvrig dominerer fattig heivegetasjon over skoggrensen.

*Stor verneverdi ****

Landfauna

Objektet har en moderat forekomst av våtmarksfugl. Det er påvist to arter både av ender, vadere og måkefugler. Området har sin viktigste funksjon i forbindelse med hekking. Indre deler av fjorden har også betydning som rasteplass under trekket. Området har betydning for rovfugl. Spurvefuglfaunaen er noe rikere enn det en kan forvente.

*Stor verneverdi ****

Vannfauna

Vassdraget har lav pH og ledningsevne. Øvre Møysalvatnet er tydelig brepåvirket. Både krepsdyr- og bunndyrfaunaen er artsfattig. Anadrom fisk går ca 2 km opp i vassdraget. Hvorvidt det finnes naturlige bestander av stasjonær ørret og røye i vannene er ikke undersøkt, men begge artene er blitt satt ut i Nedre Møysalvatnet. Objektet representerer en type av høyereliggende, karrige nedbørfelt det finnes flere av i Lofoten-Vesterålen, særlig på Moskenesøya. Området er i tillegg uberørt og har derfor stor referanseverdi.

*Stor verneverdi ****

Kulturminneverdier

Ved fjorden innerst i Vestpollen er det kjent en heller med bosettingsspor. Ifølge sagnet skal Sigurd Slembe ha overvintret her. Det går trekkveier for rein gjennom området og det skal ha vært drevet prøvedrift med rein i fjellet ovenfor Vestpollen. Ved utløpsosen av Nedre Møysalvatnet ligger to gammetufter og en heller.

Området har få kulturminner med kulturhistoriske verdier av lokal interesse.

*Liten verneverdi **

Friluftsjnteresser

Landskapet er kontrastrikt og gir rom for spesielle naturopplevelser. Atkomstmulighetene er dårlige. Avstanden fra vei er stor og bruk av båt eller flere timers gange er nødvendig for å komme inn i området. Intern tilgjengelighet varierer og deler av området er bratt og uframkommelig. Objektet brukes hovedsakelig av lokalbefolkningen og av folk fra regionen/fylket. Det er som dagstur- og helgeturområde området har størst verdi. Vanligste friluftslivsaktiviteter er fotturer bl.a. til Møysalen, fiske, jakt og bærplukking. Aktuelle tiltak som bedrer mulighetene for friluftsliv er kjerrevei, stier, fiskestelltiltak og sikring av farlige partier langs traseen til Møysalen. Alternative områder for de fleste friluftslivsaktivitetene finnes. Turen til Møysalen er det ikke lett å finne erstatning for. Området inngår i forslag til nasjonalpark.

*Stor verdi ****

Landbruksinteresser

Jord-og skogbruk

Området har ca 1600 da skogsmark med lav bonitet og en del myr innimellom. Det har ingen gårdsbruk eller dyrket/dyrkbart areal og er ubebodd. Det er ingen utviklingsmuligheter verken for jord- eller skogbruk.

*Liten verdi **

Reindrift

På grunn av de topografiske forhold er nedbørfeltet vanskelig å utnytte av reineierne i distriktet og det har således liten verdi for næringen.

*Liten verdi **

Kraftressurser

En utbygging av Vestpøllelva kan utnytte fallet mellom nedre Møysalvatn (kote 178) og Vestpøllelva (kote 13). Med 10 m senkningsmagasin i nedre Møysalvatn gir dette ca 9 GWh midlere årsproduksjon meget dyr kraft. Prosjektet er plassert i kategori III (9) i Samlet plan.

Vern av dette objektet kan også komme i konflikt med utnytting av kraftressursene i Sneiselva/Bresjeelva.